

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 < 05 >
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczta u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, december 21.

Bonyolult helyzet.

Már-már azt gondoltuk, a délután folyamán külön kiadásban is tudattuk olvasóinkkal, hogy meg lett oldva a válság s létrejött a kompromisszum az obstructiót rendező szélsőbal és a kormány között.

Ujabb értesüléseink azonban megczáfolják a különben is kétkedéssel fogadott békehírt. Bánffy és Szilágyi azt vélték, hogy a függetlenségi párt megfog elégedni azzal, ha Apponyi módosításait, melyekhez a kormány már hozzájárult, a provizórium javaslatba igatja. Eddig azonban a függetlenségi párt még nem jelentette ki a tervezethez való hozzájárulását. A kormánypártban a Tisza-klikk, a függetlenségi pártban Eötvösök ugyancsak dolgoznak rajta, hogy ezen az alapon létrejöjjön a kompromisszum, de az eddigiek után nem látszik valószínűnek, hogy az obstructió ilyen áron véget érjen — ujév előtt.

Holnap — szerdán — éri el a válság tetőpontját, innét már gyors tempóban kell haladnia a kibontakozás felé. Hat, legfeljebb hét ülést tarthat még ez évben a képviselőház. De még arra is kell számítani, hogy a főrendiház is végezhesen ujév előtt a javaslattal, hogy

idejében szentesítve legyen. A kibontakozásnak bármely útját választja is a kormány, sietnie kell vele.

A delegáció holnapi ülésére Bécsbe mennek Szapáry Gyula gróf, Tisza Kálmán, Apponyi Albert gróf és Bánffy helyett Lukács miniszter. A miniszter referálni fog a királynak a helyzetről, előterjeszti a kormány tervét a válság megoldására vonatkozólag, de — beavatott forrásból vett hírek szerint — az előbb említett államférfiakat is audencián fogadja a felség.

Ők is előadják véleményüket, hogy miként lehetne legcélszerűbben megoldani a válságot és az alkotmányos király kezébe teszik le az ország és a monarchia sorsát.

Az eddigi kompromisszum-tervekhez ma egy újabb járult. Mint országgyűlési tudósításaink között olvasható *Kossuth* Ferencz és *Juszt* Gyula, az obstructio vezérei írásba foglalták javaslatukat, melynek elfogadása esetén készek felhagyni az obstructióval. *Bánffy miniszterelnök hozzájárult a javaslathoz olyan feltétel alatt, ha a király iselfogadja azt.*

Alkotmányos ország miniszterelnökétől mindenestre különös eljárás, hogy az alkudozásokba bevonják a király személyét, mielőtt megkérdezték volna az ő magas véleményét. De még inkább ezt is elnézik Bánffynak, ha ezzel lehetővé

teszi a pátensekkel való kormányzás elkerülését.

Mit tartalmaz ez a javaslat, melyet rögtön elküldtek Bécsbe az előre oda utazott Lukács miniszternek? — mostanáig még nem jutott nyilvánosságra.

Kossuth lapja tegnap vezércikkben kijelentette, hogy »a javaslatban teendő holmi ruganyos természetű módosítások« nem elégitik ki a pártot. »Törvényes intézkedés formájában követel tehát garanciát arra, hogy az 1898-ik esztendőben az önálló vámterület és nemzeti bank létesül.«

Ha az említett javaslatban is ragaszkodnak ehhez, akkor kár is volt azt Bécsbe küldeni. Annyit felteszünk Bánffyról, hogy az esetben nem is vonta volna bele a koronát az alkudozásokba.

Hogy pedig ennél kevesebbel is megelégednék a függetlenségi párt, a fentebbi hivatalos kijelentés után nehéz feltenni. Ámbár a nyári kompromisszum megkötése arra mutat, hogy szükség esetében tudnak ők engedni az elvekből is.

És valószínűleg inkább ezt fogják megtenni, mintsem Apponyiékat kormányra segítsék.

Az a fegyverbarátság, mit az egyházpolitikai küzdelem alatt kötöttek Bánffyékkel, erősebb minden másnál. Ez dönti el a mostani harcot is.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZÁJA.

Czélnál.

Irta: MENDELÉNYI BÉLA.

— Huzd félre a függönyt. Nyisd ki az ablakot. Hadd süssön be a nap, ha süt még. — Még mindig tél van?

— Nem, Ernő; tavasz van.

— Tavasz? Igazán? Akkor miért fütitek a szobát? Mért csukjátok be oly gondosan az ablakot? Nyisd ki hát, csak egy kicsit, az egyik szárnyát.

— Talán mégis inkább hagyjuk úgy. Még hűvös van. Aztán a zaj, a por, meg a kőszénfüst, a mi ott, lent az utcát megüli . . .

— Zaj, füst, por? Nem gondolok én azazal; csak a napfény után vágyakodom. Olyan beteges úgy, az ablakon, meg a függönyön keresztül. Belevakulok már ebbe az örökös felhőmályba! Édes, csak egy kicsit . . . nyisd ki! . . .

— Légy hát türelemmel néhány napig, míg enyhébb lesz az idő. Akkor akár órák-hosszat is ott ülhetsz az ablaknál és meggyógyulsz, megerősödsz . . .

— Meggyógyulok, meg; majd ott kinnt, a tometőben.

— Ugyan, már hogy mondhatasz ilyet! Nem bízol a derék, lelkiismeretes orvosban, nem hiszed nekünk, nem tapasztalod magad, hogy szemlátomást javulsz? Istenem, hát hogyan néztél ki vagy 2 hónappal ezelőtt is!

— Bolondság. Nincs e földön olyan orvos, a ki az én életem mécsesébe olajat töltson. Pislog, pislog . . . most lobbant fel alighanem utóljára, — — — aztán üszök — sem marad belőle, csak hamu. — — —

— Mire való így gyötörnöd magadat? Hiszen fiatal vagy; életerős! Mink bizunk javulásodban, mert szemmel látható az; csak te, éppen te látsz mindent fekete színben. Nincs igazad.

— Hát ti biztok még? Hiszitek, hogy jobban is lesz még minden? furcsa. Mintha én is jobban érezném magam. De a józan ész az megczáfol. Meg. Pedig nem fáj semmi, semmi. Napfény kellene, az. — — — Te, nézd, ott a könyves polcz alsó rekeszében, balról van egy kis füzet . . .

— Melyik? — — — Ez — — — nézd — — — ez talán? — — —

— Az, — az. Mi a czime; mi is?

— Olga.

— Igen. Igen. — — Olvass nekem abból valamit. Ott kell lenni a napfénynek. Ott. Hiszen a szívemből fakadt minden dal; kell, hogy üde legyen, közvetlen és meleg. — Olvasd, olvasd! . . .

És a nagy beteg könyökére támaszkodik. Fejét előre nyújtja; a szeme meg fátyolos lesz.

Sejtelmes csönd támad. — A fiatal leány tétovázva tekint hoi a sárga kis füzetre, hol meg bátyja viaszf-hér arczába. Nem mer ellenkezni vele, hiszen az orvos megmondta, hogy a legkisebb izgalom megöli a beteget. — De

hát mit olvasson ebből a füzetből? Azokat a gyujtó, lángoló, epedő dalokat, a melyekkel egy nagy poéta legelső és örök szerelmét, szive ébredését adja tudtul annak, a kit imád? —

Bohó kis leány, mig ott tépelődik, remeg a keze a papirlapokon, mig elszorult szívvvel keres, keres valami egyszerűbb, szelidebb dolgot, — addig a beteg már nem ügyel reá.

Szárnyat ölt a lelke. Száll, száll. Vissza, a ragyogó; verőfényes multba.

Micsoda küzdelmes, nyomoruságos évek s mennyi, derű, öröm és boldogság. Mekkora hit, mily fényes légvárak és öntudatos büszkeség!

Királyokkal nem cserélt volna. Pedig padlás szobában lakott és az ebéd fogalmát csak kivonatatosan ismerte. Sokoldalú munkásságot fejtett ki. Magolta a Római jogot, körmölt egy ügyvédnél és tanított: — S mind e mellett nem tudta havonta 30 forintnál többre vinni. 30 forint! Milyen sok pénz ez és mégis milyen kevés. De azért nem csüggedt; hiszen büszkén, irhatta haza, anyjának: Ügygyel-bajjal, de megélek valahogy a magam emberségéből!

Bizony megélt, ha kopottan is. Sőt még szórakozásra is jutott; az egyetemi könyvtárban, meg néha — úgy elseje körül — az Operaház karzatán.

S kell-e több ennél egy olyannak, a ki szívében hordja még a tavaszt? Nem, nem kell.

Igen a tavasz; kinyílik az a Babelben, a toronymagas falak között is.

Padlás szobája egy pazar kertre nézett.

ORSZAGGYULES.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 21.

Mindennap, mindenki ezzel lép be a Házba:

— Fog-e ma Bánffy beszélni?

Bánffy nap-nap után korán, 10 óra előtt már a miniszteri szobában van, de senki se tudja, hogy mit főz, ott Szilágyival, Tisza Kálmánnal.

Két párt van mindennap a képviselőházban. Az egyik, mely azt vallja.

— Nem fog ma felszólalni Bánffy. Minek is? Még eddig semmi eredmény s ha dűlőre jutnak, ugys még egyszer kellene beszélnie.

A másik lelkenedezve hirdeti:

— Urak! Meg van a kompromisszum! Bánffy nyilatkozni fog.

Eközben pedig odabenn gyéren telnek a padok. Mostanában kinn van az országgyűlés a folyosón.

Szilágyi Dezső csöndesen nyitja meg az ülést, mosolyogva, mintha nem is lőporral volna tele a terem. Csak a szikra kell, csak Bánffynak egy szava kell, az hogy a rendelet — bezeg fölrobbanna nagy dördüléssel!

Szinay Gyula az első szónok, a javaslat ellen beszél. A jobboldal nem nagy buzgalommal hallgatja, a szélsőbal rendet akar csinálni:

— Halljuk! Halljuk!

Szilágyi belecsönget a nagy halljukozásba: Csendet kérek!

— De mikor nem lehet hallani! — kiáltják a függetlenségek.

— Dehogyan nem, csak legyenek csöndben! — biztatja őket Szilágyi.

Szinay Gyula erre hozzáfogott beszédjéhez. S mialatt beszél, s mialatt a szélsőbal gyakori helyesléssel támogatja: Bánffy int Szilágyinak; Szilágyi magához kéreti Berzeviczyt, átadja az elnöki tisztet s kisiet a távozó Bánffy után. Csakhamar fölkelnek Csáky Albin és Andrássy Gyula és feltűnés nélkül kiössannak. Ez történt a jobboldalon.

A baloldalon nagy figyelemmel hallgatja Apponyi Szinay beszédjét. Am egyszer ő is fölkel és távozik a függönyös ajtón.

A folyosón egyik a másik után tűnik el az elnöki szoba ajtaja mögött, mely bezárul utánuk titokteljesen.

Furesa dolgok történnek a Házban, mint a vihar előtt megrémült állatok közt, künn a sivatagon, midőn félelmükben elvesztik vérszomju ösztönöket s egymás közé futva, együtt menekülnek: olyan képet mutat a képviselőház is. A baloldali folyosón jobbiek, a jobboldalon szélsőbaliak tanyáznak. A teremben is Emmer Kornél a függetlenségek között ül, Polónyi a kormánypárt padjain húzódik meg.

Szinte jól esik, mikor a jegyző Kolozsvári Kiss István bátyánk nevét olvassa. Kigömbölyödnek az arcok, megkönnyebbülnek a honatyák keblei.

— No legalább mulatnak egy kicsit. Hozzá járul ehhez a megkönnyebbüléshez egy hír, mely befutotta a Házat. **Kossuth és Justh megszerkesztették a kompromisszumos javaslat szövegét. Bánffy kijelentette, hogy ő hozzájárul, ha a király is hozzájárul s azért még a délelőtt felküldötték a módosítást Bécsbe.**

No Pista bátyánk, most aztán valami jókat.

Pista bátyánk szót is fogadot s elmondta szivderítő beszédjét.

Az ülés különben kevés szónokot produkált. Szilágyi a vége felé ismét elfoglalta az elnöki széket s ő is végezte be.

Szinay Gyula volt az első szónok.

Szinay Gyula: A javaslatot nem fogadja el. Kijelenti, hogy a ház asztalán fekvő javaslatot bizalmatlansági és finansialis szempontból veszi tárgyalás alá. Ő, aki mindig a függetlenségi zászló alatt harcolt, soha se hitte, hogy valamikor is a 67-es intézményeknek keljen védelmére. Sokszor hallotta, hogy két ellentétes ország, a melyet egymáshoz fűznek, nem lehet szerencsés. Ausztriával való gazdasági szövetségünk most megsemmisült, az egyesülést a legnagyobb erőfeszítéssel sem lehet elérni. Harmincz évvel ezelőtt az opportunitás politikája fűzte Magyarországot a kiébezett Ausztriához. Ausztria jelenlegi állása mellett a

mi önállóságunk kétségessé vált. Az abszolút hatalommal kormányozott Ausztriával mi szerződést nem köthetünk. Mikor erről az oldalról rámutattak Ausztria bomlására, akkor a jobboldal azt hangoztatta, hogy Ausztria belügyeibe nincs jogunk beleavatkozni. Fölolvassa Tisza Kálmánnak egy 1866-ik évi ujságcikkét, a melyben Tisza azt mondja, hogy hiszi, hogy az önálló vámterület létrejön.

Endrey Gyula: Tiszát áldani fogják haló porában. (Derűtlenség).

Szinay Gyula: Most már másképpen beszél Tisza. Mi nem akasztjuk szegre a mi elveinket. Küzdeni fogunk, a mint küzdöttünk is az önálló vámterületért. Azért ezt a javaslatot, a mely beleütközik az 1867: XII. 68-ik §-ába is, ő és pártja nem fogadja el. (Éljenezés a szélsőbalon).

Kolozsvári Kiss István: Történelmi visszapillantást tesz Magyarország multjára, a mely azt mutatja, hogy Ausztria soha se bánt el velünk becsületesen. Ha ezen századokig nem tudtak őseink segíteni, most van alkalom rá. Ez tény. Hivatkozhatom köztünk élő nagy államférfiakra, a kik ezt vallják, Grünwald Bélára...

Hentaller Lajos: Te az meghalt már... (Zajos derűtlenség).

Kolozsvári Kiss István: A mezőgazdasági bajainkat mi se mutatja világosabban, mint az utóbbi harmincz év tömeges kivándorlása. A mezőgazdasági bajainkat csak tetézte az ugynevezett mezőgazdasági szocializmus.

Hasonlatokat hoz fel arra, hogy mennyivel jobban van megterhelve Magyarország, mint Ausztria. Hlszen a teherhordó állattal se tesz azt, hogy többet rakjanak rá, mint a mennyit elbir. Hiszen ki látott olyat, hogy pl. a lóversenyen a kétévesre többet rakjanak, mint az időslebre. (Zajos derűtlenség). Mi rólunk azt hiszik Ausztriában, de sőt mindenütt azt beszélnek — »wie weit die deutsche Junge reicht« (nagy derűtlenség) hogy mi Krózusok vagyunk. Ennek Lukács miniszter az oka. (Nagy derűtlenség. Ugy van! a szélsőbalon).

Részleteket olvasott fel Grünwald Béla könyvéből, melyben elmondja, hogy Ausztriában a parasztok kényelmesebben élnek, mint nálunk a kisebb birtokosok s oda konkludál, hogy feltétlenül külön kell szakadnunk gazdaságilag.

Az utolsó szónok Mezőssy Béla fiatal függetlenségi volt. Nagy hatással beszélt a javaslat ellen.

Kezdetben ugyan nem sokat törődött a kerttel; mert hát nem igen volt rá érő ideje, hogy a művészi raffiniával formába öntött csoda-növényeket meg faszorokat megbámulja.

Hanem egyszer, egy vasárnap délután meglátott valakit odaát, a fényes kertben. Ez is ekszotikus virág volt: egy karsu, szőke leány; koromfekete szemű, észbontóan szép teremtés.

Hogy került, mint fordult, az nem egészen világos dolog; de annyi bizonyos, hogy ezentul többet ült, ott a padlás szoba ablakában, mint egybeült.

S aztán látta azt a gyönyörű alakot sokszor. Hol sétált, hol kaczagott, — hol meg elmerengve állt egy-egy virágkehely előtt.

Ő meg nézte. Az nem is tudta tán, hogy a világon van, ott a magasban, valaki, aki szívére szorított kézzel áll az ablaknál és néz, oly merően, hogy szinte könnybe lábbad a szeme a merő nézéstől.

De hát ugy érezte, a mit nem kiabálhat le, az ablakból, annak az édes alaknak, azt majd elmondja papíron.

Ugy is tett. Soha könnyebben, lágyabban, közvetlenebbül nem irt. Minden versét örömmel fogadták és első helyen közölték a szépirodalmi ujságok. Fizettek is itt-ott. De hiszen ez mellékes volt; csak, hogy ő is olvassa-e, megérti-e, megérzi-e?

A sok apróságból hamarosan kötet lett. Czimet kellett volna adni a kötetnek.

No, került czim is.

Éppen a Pythagorász tantételén bajmoldtak, ő meg tanítványa; — már majd, hogy le nem vezették a sok képletet s mást, mikor a szomszéd szobából zongoraszó hangzott fel s

valaki énekelni kezdett. Főlséges, gyönyörű hangja volt, szivig hatott.

Pythagorász tétele megbukott, hiába erősködtek rajta. Mert hirtelen kinyitott az ajtó és bekukkantottak rajta ketten: tanítványának nővére és — ő, a bűbajos szépség.

Mily esetlen lehetett, mikor rámeredt a mosolygó szép leányra, s mily ügyetlenül ugrott fel helyéről, mikor bemutatkozott. Hogy mit beszéltek hamarosan, arra nem emlékezik, — de kettőt nem feledett. Azt mondta ő, hogy Olgának hívják, meg, hogy hogyan is? Igen:

— Gyönyörű verseket ír! Olvastam.

Igy lett aztán az első verskötetnek a czíme Olga.

És a dalok, a szerelmes dalok gyors egymás utánban következtek.

Epedő volt mindegyik és szenvedélytől izzó.

Hiszen már nem eszménynek irt, hanem a megtestesült valóságnak; akit szeretett örült szenvedélylyel, de a kinek — még eddig nem merte értésére adni azt sem, hogy dalait neki és róla írja.

Pedig hát együtt volt már a második kötet is. Ezt ugy gondolta, legjobb lesz, ha személyesen adja át neki.

Csakhogy nem ugy fordult. Ott, a hol tanított, hallotta egy nap, hogy Olga menyasszony lett. Csak ennyit s még azt, hogy egy vidéki földbirtokos, aféle rokon, lesz a vőlegény. Nem is keresett, kérdezett, tudakolt többet. Szó nélkül ott hagyta kondiczioját.

Ettől kezdve vad életet élt. Az éjszakázásban keresett orvosságot. Örűtlenség, mintha a tivornya lecsitáná a sajgó szívet.

Ekkor irta a legelementárisabb dolgait. Keserű, lángoló, hatalmas dolgokat.

Szélteben, hosszában olvasták már dolgait, jó áron kelt minden verse. De mit használt már minden.

Nem a fizikuma volt kimerülve, hanem a szíve volt összetörve. Arra pedig nem orvosság sem az éghajlat, sem az idő... Olgáról mindössze annyit hallott, hogy utazni ment, a külföldre...

És a fiatal leány még mindig nem kezdte meg az olvasást. Fél, nagyon fél.

E helyett azonban felcsendül a szomszédban egy dal.

A beteg hirtelen felül az ágyban; élesen figyel.

— Mi, mi ez? Hallod?

— Szent Isten! Mi lett?

— Nem hallod? Énekel! Pszt!

— Ne igazd fel magad! Kérlek, légy nyugodt. Majd átzenek mindjárt, hogy hagyják abba.

— Ne, ne. Hiszen ő az, nem hallod?

— De hát kicsoda?

— Pszt! igen...

A dal hirtelen félbeszakad. Hisz ment az izenet: Ne énekeljenek, kérjük, mert nagy betegünk van, utolsó óráit éli — hisz azért van olyan halotti csend a nagy bérházban.

És a beteg sóvárgó arczczal hajlik előre. Lesi, várja, megcsendül-e a dal, újra.

Nem csendül. De kinnt a szoba előtt elmosódó, szagatott párbeszéd haizszik:

— Istenem, hát igaz?

— Pszt. Anyja vagyok; megtiltom önnek, hogy sirjon!

A nagyvárad honvéd hadapród iskola.

— A honvédelmi miniszterium ismertetése. —

A magyar honvédségnek eddig csupán egy tisztképző intézete volt: a budapesti Ludovika Akadémia.

A jövőben négy intézete lesz az országban a honvédségnek: a Ludovika Akadémia, egy főreáliskola Sopronban és két hadapród iskola.

Ez utóbbiak egyikét Nagyváradon állítja fel a miniszter. A hatalmas épülettömb már földél alatt van a Rhédey-kert mellett s 1898. év végén meg lesz nyitva.

A miniszter kis füzeteket bocsátott ki, a melyben az ifjúságot és a szülőket érdeklő adatok vannak felsorolva.

A nagyvárad és pécsi hadapród iskolára vonatkozó részt a következőkben közöljük:

Honvéd hadapródiskola kettő állítatik fel és pedig az egyik Pécsen, a másik Nagyváradon. A honvéd hadapródiskola áll négy évfolyamból, minden évfolyamban száz-száz növendékkel.

A felvételi feltételek ugyanazok, mint a honvéd főreáliskolánál. E szerint tehát az I-ső évfolyamba felveendő ifjak életkora a betöltött 14-ik életévtől a még túl nem haladott 16-ig életévig terjedhet. Tanulmányi előképzettség tekintetében megkivántatik, hogy a pályázó ifju valamely középiskola (gymnasium, reáliskola, polgári finiskola) IV-ik osztályának jó eredményel történt elvégzését, vagy esetleg azt, hogy a IV-ik osztályt jó tanulmányi előmenetellel látogatja, iskolai (iskolalátogatási) bizonyítvánnyal igazolja. Az utóbbi esetben a IV-ik osztály sikeres elvégzését tanúsító évvégi bizonyítvány is utólag bemutatandó.

Az évi tandíj a honvéd hadapródiskolákban a tényleges és nyugállományú katonai egyének gyermekei számára 12 frt; a tartalékos tisztek és államhivatalnokok gyermekei számára 80 frt, minden más állampolgár fiai számára 150 frt, a melyhez még 50 frt zsebpénz járul. Félfizetéses, vagy egészen tandíjmentes helyek a honvéd hadapródiskolákban nincsenek, vannak azonban magán alapítványi helyek, a melyekre felvett ifjak az alapítvány költségén neveltetnek.

A honvéd hadapródiskolák tudományos tekintetben a hazai főreáliskolákkal szintén egy szinten állanak, itt azonban a tudományos

— De engedjen be hozzá! Hisz a szívem szakad meg, itt, künn!

— Megöli.

— Soha. Meggyógyul, ha ő is szeret.

Elfulladt zokogás . . .

Aztán hirtelen kinyílik az ajtó.

Ó az, Olga.

Sáppadtan támaszkodik az ajtófélfához, tágra nyílt szemekkel néz, ijedt rémült arccal a nagy betegre, aztán siket hangon dadogni kezd:

— Hova lett? Eltűnt. Kerestük. Engem utazni vitt . . .

— A férje? . . .

— Férjem? Hisz nincs férjem!

— A kit említettek.

— Csak szóbeszéd volt.

— Csudálatos! — És ezt most kell nekem megtudnom.

— Most, mert nem szabad azhinnie, hogy félreértettem, mert tudnia kell, hogy szerettem! Nem szabad meghalnia, — Istenem, — ne hagyjon itt! . . .

Fuldokló sírás szakítja meg a szavakat.

S a beteg viaszfehér arca felderül és csöndesen mondja:

— Szeret? Aranyos, édes, drágám. Lásna, nem éltem hát mégsem czéltalanul. Itt, a czélnál mégis boldog lehettem. Nem hideg, nem sötét, nem félelmes — az az ismeretlen; az a titokzatos, ami a halál után következik, — hanem derűs, enyhe, szép. — — — Nyujtsa a kezét, édes ödvösségem. — — — Megszorítom — — — utoljára.

Ugy is maradt az arca, mosolygósan, — a koporsóban is.

oktatással párhuzamosan már katonai szakfárgyak is adtnak elő, valamivel szűkebb terjedelemben, mint a Ludovika Akadémián.

A hadapródiskolát végzett növendékek osztályrangjuk és az állományviszonyok szerint mint hadapród-tiszthelyettesek, esetleg mint hadapród-tizedesek lépnek ki a honvédséghez vagy a közös hadsereghez és átlag két évi szolgálat után hadnagyokká lépnek elő.

Ezen tisztek további előléptetése teljesen azonos a Ludovika Akadémiából kilépett tisztek előléptetésével, a mennyiben a különböző iskolákból származó tisztek közt semmi különbség sem tétetik. A hadiskola a hadapródiskolákból kikerült tisztek részére is nyitva áll és a tapasztalat azt mutatja, hogy a hadapródiskolák kiváló tehetségű elemei nagyobb nehézség nélkül elfoglalják a vezérkarban őket megillető helyeket és minthogy a hadapródi rendfokozatban töltött idő a rövidebb tanidővel kiegyenlítődik, ugyanazon életkorban érik el a katonai hierarchia különböző fokait, mint a Ludovika Akadémiából kikerült tisztársaik.

A »Maffia« rémtettei Siciliában.

A »Maffia«-nak, ennek a titokzatos és szörnyű társaságnak rémtettei tartják most egész Siciliát halálos félelemben és rettegésben. Hasztalan rendelte el Crispi ellenük az ostrom állapotot, hasztalan állított fel egy rendkívüli kerületi biztosi hivatalt, felemelt személyzettel, s hasztalan helyezte ennek élére Codronchit, a kitől valósággal retteg Palermo környékének minden bicskása.

S a mi a legborzasztóbb az egész dologban, az az a körülmény, hogy a Maffia nem a közönséges utonállók gyülelése bandája, hanem a társadalom minden rétegének a legaljasabb és legagyafurtabb gazemberéből szövetkezett titkos társulat, amelynek világos czélja az, hogy daczolva minden erkölcsi és társadalmi törvénnyel a legocsmányább gátlatok által, milyenek az orgyilkosság, egyeseknek gyalázatos üldözése és nyilvános zsarolása, végrendelet sikkasztás és hamisítás, s a társadalom valóságos kiirtása, — magasan kitűnjön a többi egyszerűbb szabásu, — de rég bitófára került vadállatok felett.

Szomorú dolog, még Siciliára is, mikor az ottani józan elemek azt mondják erről a borzalmas bandáról, hogy a közfelfogásban gyökeres, érthető olyan baj szüleménye, a mely bajnak ma alig ha akad orvosa.

Messze a multba nyulik vissza ennek a a felfogásnak az eredete.

Még a szaraczen-elynyomatás és a fenzalizmus idejében alakult meg a Maffia, azért hogy az uralkodó társadalmi elemek kívül mindenkit egyformán sujtó igazságtalanság és üldözés ellen mintegy védelmet nyujtson. Akkor védő fegyvert adott az elnyomottak kezébe, hát volt is jogosultsága.

De ma, — nem egyéb, mint gazemberek szövetsége, mely szövetségbe éppen úgy beletartozik a hegylakó, piszkos bandita, mint a glaszi kesztyűs, városban lakó gavallér formájú gazember.

És hallatlanul vakmerő, de mindig sikerrel keresztülvitt rablásaik és gyilkosságukkal szinte megbőitották Sicilia népét; azt a népet amely tudatlan, de szenvedélyes, megveti a társadalmi rendet, de csodálja a titokzatos gazembereket s gyűlöli a törvényt, de rokonszenves a banditával, mert ezt létjogosultnak hiszi.

Hiszen máskülönbén hogyan követhette el ez a vakmerő banda azokat a vérlázító gátlatokat, melyekkel legutóbb is magára terelte egész Európa figyelmét?

Mikor Arrigó bárót, fényes nappal, kastélyából — úgy szólván az egész város szemeláttára — hat rongyos bandita elhurcolja; s mikor a család kénytelen váltságdíj fejében 120,000 lirát fizetni, hogy fentartóját élve visszakapja.

Néhány hét mulva ugyan sikerül a rendőrségek kézrekeríteni a 6 banditát. Igen ám, ezeknél akadt meg a nyomozás; mert annyit beismertek, hogy 20,000 lirát kaptak — hatan — az elkövetett tettért, de a többi 100,000 lirát megbizóik, azok az urak vágták zsebre, kik a dolognak értelmi intézői. Annyit mondtak, hogy nagyon előkelő urak, de hogy kik, azt harapó fogó se vette ki a 6 banditából.

Alig néhány napra rá a Siciliani bank igazgatóját Bartolót a Maffia egyik nyílt ellenségét, vasúti kocsiában, mikor utazott meggyilkolták. Ekkor letartóztatták a vonatvezetőt és két kalauzt mert a gyanu reájuk hárult. Ezek azonban kimutatták tanukkal, sürgönyökkel és más bizonyítékokkal, hogy ártatlanok. Erre szabadon bocsátották őket, de csak azért, hogy újra elfogják mind a hármat, — mert időközben küszöb, hogy az összes bizonyítékok egytől-egyig hamisak voltak, s itt is a Maffia keze működött, mely egész Siciliát, sőt még Tunist is behálózza. És a vizsgálat — hirtelen elaludt, mert olyan személyiségek vannak a dologban, hogy a hatóság jónak látta nem keresni a dolgot tovább.

És a mily biztosan talál a Maffia keze, mikor ellenségeit elteszi titokban láb alól, szintoly borzalmasan irtja tagtársait is, akik árulókká válnak.

Ime a legújabb eset:

Még szeptember 12-én eltűnt Palermóból Dalba krocsmáros; október 18-án pedig Tuttoilmundo pék; október 14-én pedig két kocsis: Caruso és Laposto. Hétszámra nem tudták erről a négy emberről, hogy hova lettek. Végre aztán egy napon a Palermo környéken czirkáló vámőrök, egy tölesér forma mély gödör tájékán rettenetes hullabűzre lettek figyelmesek. Mikor utánna néztek a dolognak, kiszült hogy a mély gödör fenekén levő vízben négy hulla rothad. A négy össze vissza szurkált, roncsolt hullában aztán felismerték az eltűnt 4 férfit.

Az eddigi vizsgálat kiderítette, hogy itt is a Maffia keze működött, a mely Cataniából egy alkalommal egy Palermoba címzett csomagot kapott, a melyen az volt írva. Drágaságok. A csomagot Dalba kocsmájában vette át a Maffia egy küldöttje, ott fel is bontotta, de abban nem drágaságok voltak, hanem körülbelül félmillió értékű hamis bankjegyek. A mondott négy ember ezt látta; hallgatásukért magas díjat követeltek — és kaptak is.

De se szeri — se száma annak a sok véres tettnek, a mi Siciliából nap-nap után hírként érkezik.

Hisz mindenki ismeri a Rinaldo-Rinaldini vad históriáit. No bizony ez a szomorú valóság még tul tesz ezeken is.

S mindez történik — mert nem mese — ma a 20-ik század küszöbén, Európában — és nem a Fidsi szigeteken, az emberevők között!

TÁJÉKOZTATÓ.

A vasárnapi népszerű felolvasások tárgysorozata január hó első felében:

1898. jan. 2. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja Febér Dezső: »Ujságírók és újságolvasók« d. e. 11—12-ig.

1898. jan. 9. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Edelman Menyhért: »Az alkoholizmus orvosi, közegészségügyi és nemzet gazdasági jelentőségéről« d. e. 11—12-ig.

1898. jan. 16. Vasárnapi népszerű felolvasás. Tartja dr. Szombati István: »Arany Toldija« d. e. 11—12-ig.

Itt a tél.

Beköszöntött hát a tél.
Hópihéket hord a szél.
Kék, meg zöld
— Nem a föld
De lakói, s ezek orra.
Jégesapokká fagnak sorra
Akik járnak, akik állnak,
S mind a fagypontra alá szállnak.
Itt a tél.
Ez regél
Rettenetes dolgokat.

»Majd ha fagy, hó lesz nagy« —
Imígy kezdi —
»És a jámbor,
Mint a kámfor,
Ugy elillant, elveszett;
Egy pár csizma
Maradt vissza,
Ámde nem végrendelet.«
Ezzel végzi.
Szörnyűség!
Mind felfülök, mind elég,
Jövedelmünk, vagyunkunk.
Mindent tűzre rakhatunk.
A pártféri — elveit,
A poéta — verseit,
Városunk — a villamost,
S Körözsét — az illatot.
Még sem elég, mind nem elég
Ha Velence is elég még.
Dermesztő, rettentő,
Jó éjszakát — jó idő.

Buksy.

UJDONSAGOK.

* **Az utolsó róráté.** A Megváltó eljövetele előtti időszakra emlékeztető Advent pár nap múlva véget ér. A »Harmatozzatok Egek...« biztató, reményt keltő sóhaj elnémul a templomokban s felzeng a Glória az Isteni kisded üdvözlésére. A plebánia templomokban holnap csütörtökön lesz az utolsó hajnali mise.

* **Pável püspök jubileuma.** Az ősszel megemlékeztünk arról a hármaskorú jubileumról, melylyel a nagyváradi gör. kath. kanonokká egyházmegye megünnepli jóteknő, áldozatkész főpásztorának: Pável Mihály püspöknek 25 éves püspöki jubileumát. Szeptember 11-én püspökké kinevezésének negyedszázados fordulójára alkalmából hálaadó isteni tiszteletet tartottak. — Holnap december 23-án lesz 25 éve, hogy IX. Pius pápa kiadta apostoli bulláját, melylyel Pável Mihályt püspökké praecónisálta. Ez év fordult az egyházmegye összes templomaiban »Te Deum«-mal ülik meg. A nagyváradi székesegyházban holnap, csütörtökön »Te Deum«-mal egybekötött hálaadó szentmise áldozatot tart a káptalan és az alsóbb papság. — Ma a jubiléus püspök az év forduló alkalmából Nagyváradon lesz, a káptalan tagjai és a papság testületileg fejezi ki jókívánatait a bőkezű főpásztor előtt. — A jövő évi január 26-án nagy ünnepélylyel ülik meg a püspökké szentelés 25 éves fordulóját.

* **Installáció a makói plebánián.** A Juhász Györgynek nagyváradi gör. kath. kanonokká történt kinevezése folytán megüresedett makói plebánia betöltése hosszú tárgyalás után nem rég megtörtént. A szép jövedelmű s tekintélyes parochiára Boros János kis-bárádi esperesplebános az arany érdemkereszt tulajdonosa neveztetett ki. Az új plebános már elfoglalta állását s vasárnap lesz az ünnepélyes beiktatása.

* **Az árvák Karácsonyi ünnepélye.** A Megváltó születésének ünnepe egyúttal a gyermekeknek is meghozza az örömet; a zöld karácsonyfákön kigyullanak az apró gyertyácskák s beragyogják a sok csecsebecsét. A jólelkű, angysziívü hölgyek gondoskodnak, hogy azoknak is meghozza az Ur születése az örömet, akiknek a jótékonyosság törli le a nélkülözések könnyeit, s így igyekszik pótolni a szülőket. A nagyváradi és biharmegyei nőegylet »Erzsébet árvaházában« pénteken délután fél 4 órakor lesz a karácsonyi ünnepély, a melyre az elnöknő a következő meghívót bocsátotta ki:

A biharmegyei és nagyváradi nőegylet »Erzsébet árvaházában« f. évi december hó 24-ik napján délután 1/2 órákor megtartandó karácsonyi ünnepélyre van szerencsém az egyelet választmányát, ennek tagjait, valamint a nemes emberbarátokat tisztelettel meghívni.

Nagyváradon, 1897 évi decz. hó 21.

Özv. báró Gerliczy Felixné,
elnöknő.

* **Pásztorjáték Tótteleken.** A vallásos buzgóság szép jeléről értesít lapunkat tótteleki levelezőnk. A Szent Karácsony vigiliáján és az ünnep első napján a község legényei és felnőtt leányai pásztorjátékot adnak elő. A próbák arra engednek következtetni, hogy a nép egyszerű gyermekei kiváló erkölcsi sikerrel fogják megoldani nehéz feladatukat. A pásztorjátékot a XIV. és XV. századbeli magyar misteriumok felhasználásával Vagászky János tótteleki plebános írta s a betanítás és rendezés fáradságos munkáját is ő teljesíti dicséretes ügyszeretettel.

* **Uj közegészségügyi felügyelő.** Biharmegye eddig dr. Mikolczy Ferenc egészségügyi felügyelő kerületébe volt beosztva. A belügyminiszter értesíti Biharvármegyét, hogy Dr. Buzinka Gyula kir. közegészségügyi felügyelőt nevezte ki Bihar megyére nézve.

* **Bodor Károly jubileuma.** Dr. Bodor Károly jubileuma rendezésére kiküldött bizottság tagjait van szerencsém a ma szerdán délután 5 órakor a Gazdasági Iparbank helyiségében tartandó értekezletre tisztelettel meghívni. Nagyvárad, 1897. decz. 22. Sipos Orbán, rend. biz. elnök.

* **Az éhség mint életmentő.** 1791-ik év január 5-én öt katonatiszt korcsolyázott Auxanne város mellett a Szajna jegén. Egyszerre az egyik megállt: »En haza megyek, mert a gyomrom ugyan csak korog.« A többiek marasztalták: »Maradj még félóráig, aztán mi is elkisérünk.« »Nem, borzasztóan megéheztem«, azzal levetette korcsolyáit s távozott. A többiek tovább iringáltak, de hirtelen nagyot roppant a jég s mind a négyen a jég alá veszttek. Az ötödik, kit szerencséje és éhsége hazakergetett: Bonaparte Napoleon, a franciák későbbi császára volt.

* **Kivégzés gázzal.** A modern humanizmus egyik csudálatos terméke volt az is, hogy Amerikában villamos kivégzésekhez folyomottak, abban a hitben, hogy a »szegény« delinkvens így gyorsan, biztosan és fájdalom nélkül jut el a másvilágra. Kétségtelen, hogy egy kis tudományos kíváncsiság is volt a dologban és csudálatos, hogy a villamos kivégzés behozatala óta a halálos ítéletek száma az Egyesült Államokban megkétszereződött. 1890. óta 40 embert végeztek ki elektricitással és most már mindenki tisztában van vele Amerikában, hogy a villamos kivégzés a versenyt a legkegyetlenebb középkori torturákkal is kiállja. Az oceánontuli emberszeretet tehát újra megmozdult és a pennsylvaniai orvosok most már azt ajánlják, hogy végezzék ki a halálraítélteket világitó gázzal. Ez az ő nézetük szerint a »legkönnyűrebb« mód, mert ezt akkor is végre

lehet hajtani, amikor a delinkvens alszik. Oh, az a humanizmus!

* **Gondoskodtak a Karácsonyi ünnepekre.** A sanyaru idő a vidéken is igen érezhető, erre következtetni a holjitt, hol ott sűrűn előforduló lopások. Tóttelekről írja levelezőnk, hogy tegnapelőtt éjjel ismeretlen tettesek betörték Szarka János gazda udvarára s összeszedték nemcsak a hizott libákat, hanem gazdasági eszközöket s a pecsenye mellé két kenyeret. A csendőrség kutatja a tolvajokat.

* **A kiváltott csodagyermek.** Sarcey, az ismert párisi kritikus, visszaemlékezései közt érdekes adomát beszél el: Tamson első találkozását Rachellel, a Theatre Francas későbbi nagy tragikájával. Félixné asszony, a kis Rachel anyja, Samson mesterhez ohajtotta beadni leánykáját, csak hogy a leány rettentő véznasága nagy gondot okozott neki. Ugy vélt tehát segíteni a dolgon, hogy vásárolt egy viseltes ruhácskát Rachelnek s a lábától a nyakáig gypottal alaposan kitönte. Aztán reménységétől eltelve vitte a szigorú művész elé.

— Na, az ilyen tömzsi leánynyal el se kezdem! — rivalt rá Sámson.

Félixné majd elájult a rémülettől, aztán ropant zavarral vallotta be, hogy ez a kövérség nem mind igazi ám!

— Hát dobálja le róla azt a sok bolondságot.

Az anya leszede a sok vattát.

— Ugy, dörmögte Samson megbékülve, most már érdemesebb lesz a kicsikével vesződni.

* **Megugrott tolvaj.** A mult napokban Hie Anna tarkaiczai lakosnak a határában lévő istállójából kiloptak két drb ökröt 250 frt és egy tehenet 90 frt értékben. A nyomozást megindították, azonban mindeddig nem lehetett a tettest megtalálni. Most már a vizsgálatot kiterjesztették a szomszédmegyékre is.

* **Tüzek a megyében.** E hó elején Lukucza Vaszali sebes községi főbíró lakóháza teljesen leégett. A padlason nagyobb mennyiségű gabona, ruhanemű és élelmiszer volt elhelyezve, ami mind oda égett. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a tűz gondatlanságból keletkezett, amenyiben a kályhában nagy tüzet raktak, amittől meggyuladt a korom és a vessző, amiből a kémény készítvé volt és így keletkezett a tűz. A lakóház bérletjét Löbl Ábrahámot gondatlanságból okozott tűzvész vétségéért a belényesi járás bíróság előtt fel lett jelentve. A ház biztosítva volt. — Gábor Stefán robogányi lakos lakóháza a mult napokban kigyuladt. A háztól tüzet fogott az istálló, a kocsiszin, egy boglya széna és egy boglya szalma a mi mind le is égett. A kár meghaladja a 600 frtot, aminek azonban egy része biztosítva volt. A tűz okát eddig nem lehetett megállapítani.

Elítelt kuruzslók.

Gáll József helybeli polgárembernek a felesége tüdővész volt. A szegény ember nagyon a szívére vette felesége betegségét és megkísérelt mindent, de hiába, nem használt semmi.

Egy délben, amikor emiatt busult, beállított hozzá két kéregető cigány, egy nő és egy férfi (a két vádlott). Balogh Józsefné Poczsa Mária és Szim Mályás. A két kéregető hamar észrevette a házigazdán, hogy itt baj van és tudakozódni kezdtek utána.

A gazda elszomorodva beszélte el nagy baját, a mit a kéregető végighallgatott, ami után egyszerre szólalt meg mindakettő:

— Minket ide a jó Isten hozott, majd meggyógyítjuk mi a nagyságos teénsasszonyt.

A gazda eleinte nem akart nekik hinni, de ezek égre földre esküdöztek, hogy meggyógyítják őt a beteget, hiszen mint mondták, már százakat gyógyítottak ki ebből a betegségből és mivel nagyon megszánták a beteget,

szívesen segitenek rajta — egy kis jutalomért, mert hát ők is szegények és szükségök van egy kis pénzre. Később azután azt mondták, hogy nem is kell pénz, hanem csak akkor jutalmazza meg őket Gáll, hogy ha használt a kura.

A két jómadár azután hozzá kezdett a kuruzsláshoz. Mindenek előtt kértek egy kazimir és egy fekete posztó kendőt, egy női ruha szövetet, két párnát, egy lepedőt, egy tyukot és 10 frtot. Mindezeket azután összerakták, mindenféle varázs-szavak mormogása közben. Később az egyik vádlott Pocz a Mari kijelentette, hogy 10 frt kevés, mert a baj már nagyon súlyos. Gáll azonban kijelentette, hogy neki nincs pénze, mire Szim Mátyás kijelentette, hogy ad 6 pénzt.

A husz forinttal folytatták a varázslatot. Mindenféle hókusz-pókusz után a pénzt elásták az ágy alá, legalább azt mondták Gállnak és feleségének, akiket a szobából kiküldtek ekkor. Azután meghagyták, hogy a pénzt nebántásuk egy héttig, mert mint mondták, ha csak egy rögtön levesznek róla, vége lesz a varázslatnak. Azt mondták, hogy egy hét múlva visszajönnek és vissza hozzák az elvitt dolgokat s a feleségének nem lesz semmi baja.

Az udvarról vissza jött Pocz a Mari és egy darab gyökeret adott a betegnek, hogy azt főzze meg és a levit igya meg.

A két kuruzsló a holmikát és a pénzt magával vitte. Gáll várta a kuruzslókat vissza természetesen hiába. Mikor azután megunt a dolgot, felbontotta a gödröt, ahová a pénz helyezve volt, de ott csak egy darab vásznat talált.

Gáll azután feljelentette a dolgot és sikerült is elfogni néhány nap múlva a vádlottakat.

Tegnap lett megtartva a végtárgyalás. Az egész tárgyalás annyira komikus volt, hogy az egész hallgató közönség nevetett folyton a tárgyalás alatt s a törvény szigorú emberei is el-el nevettek magokat.

Különösen érdekes volt a két vádlott valótlomása, akik mindenáron beakarták bizonyítani azt, hogy ők meg is gyógyították volna a beteget, de a férj a gödröt nem hagyta úgy és azért nem gyógyult meg a nő.

A panaszos elöadta, hogy hogyan csinálták az egész varázslatot elejétől kezdve is minduntalan mutogatni akarta, hogy mit csináltak.

A törvényszék mindkét vádlottat bűnösnek mondotta ki és Pocz a Mari egy havi, Szim Mátyást két heti fogházra ítélték, ami ellen a vádlottak természetesen felebbezték.

TANÜGY.

Fuvózenekar a nagyvárad zeneiskolában. Régi óhaj megvalósításán fáradozik a nagyvárad zeneiskola. Az ország több — különösen a nemzetiségek lakta — vidékén 7—15 éves gyermekekből álló zenekarok működnek s mint már mi nagyváradiak is meggyőződhetünk, ifjú koruk daczára is két három évi szakszerű vezetés és szorgalom mellett művelészetet képesek nyújtani a hallgatóságnak. Most, hogy Hernesirek István, a csász. és kir. 37-ik gyalogezred volt karmestere városunkban telepedett le s a zenekedvelők egyesülete által létesített s fentartott zeneiskolánál mint a zene kiválóan hivatott művelője tanári minőségben alkalmazva lett, mi sem áll utjában annak, hogy városunkban is ilyen gyermek-fuvózenekar szerveztessék, csak gyermekek vállalkozzanak a különleges hangszerek tanulására. A zeneiskola igazgatósága már buzgólkodik a terv mielőbbi megvalósításán s kilátás van arra, hogy a zene fontosságát hivatásuknál fogva is

átérző tanárok és tanítók a növendékeket, valamint a szülőket is ez öröndetes mozgalomnak megnyerve a régi óhaj megvalósul. Nagy fontosságot tulajdonítunk e mozgalomnak már csak azért is, mert a terv keresztülvitele elősegítője lenne annak, hogy ifjú nemzedékünk nemzeti zenénk eredetiségét megőrizné s a katonai zenénél is tért hódítana a magyar elem.

Az egri érs. róm. kath. tanítóképző intézet tanári kara a többi tanító képzők tanáraihoz felhívást intéz, felszólítva őket az egyesülésre.

Évek óta nem egyszer volt már szó arról, hogy a kath. tanító-képzők tanárai is egyesületet alkossanak. Ujabban ismét hallatszottak hangok, melyek sürgették ez egyesület megalakulását.

Tény az, hogy e téren több eredményt érhet el egy testület, mint egy személy.

Indítványozzák tehát, hogy a jövő, 1898-ik év júliusának első napjain tartanak a latin- és görög-szertartású róm. kath. tanítóképzők tanárai kongresszust.

A kongresszus megtartásának helyéül felajánlják Egert, hol a kongresszus megtartására teljesen megfelelő helyiségek vannak, s úgy, hogy minden megjelenő kartárs elszálasolásáról és ellátásáról gondoskodhatnak.

E kongresszuson, alakítsák meg a kath. tanítóképzők tanárainak országos egyesületét, megállapítsák annak alapszabályait és ügyvitelét.

A gyűlés tárgyait képeznék; az egységes tanterv kérdése az egységes kath. szellemű tankönyvek megállapítása, a tanárok nyugdíjügyének rendezése.

Kérik éper evégből a latin- és görög-szertartású róm. kath. tanítóképzők t. Tanárai Karát, hogy e kérdéssel tanácskozmányaik valamelyikén véleményét esereélve, az üdvös eszmét felkarolni, annak megvalósítására hozzájuk esatlakozni s e tekintetben való megállapodásukat velünk tudassák.

A kongresszus mindennemű előkészítő munkálatait magukra vállalják és azt tőlük telhető buzgalommal és lelkesedéssel fogják is végezni.

IRODALOM.

— **A Katholikus Tanügy** című kath. pedagógiai szakközöny az 1898-ik évvel negyedik évfolyamába lép. A lap iránya a régi marad. De a jövőben főszólyt óhajt fektetni a katolikus hittan-tanításra s az ezzel összefüggő kérdések alapos megvitatására. Nincs egyetlenegy lapunk sem, mely az annyira fontos s a katolikus tanüggyel egygyé forrott katolikus hittan-tanítással behatóbban foglalkoznék s a vallásos nevelés-tanítás e parlagon hagyott fundamentumára tovább építene. A lap programjának főpontja a katolikus hittan-tanítás emelése és fejlesztése, annál is inkább, mert a Szent-István-Társulat által kéziratként kiadandó új Kis Káté fölött való vita első sorban a lapban fog lefolyni; de nem zárkózik el a paedagogiai tételek fejtegetésétől s az újabb módszertani eljárások közlése mellett a fontosabb tanügypolitikai események s az aktuális kérdések megvitatásától sem. — A »Katholikus Tanügy« minden hónap 10., 20. és 30-án jelenik meg 1¹/₂—2 ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr., vagy megfelelő számú sacrum.

Igazságszolgáltatás.

Felmentett községi bíró. Egy bonyolult és zavaros ügyet tárgyalt tegnap a törvényszék. Duló Tógyer vasadi bíró volt a vádlott, a kit Strausz Vazul községi tanító panaszolt be azért, hogy 25 frtját — amit állítása szerint Dulómak átadott — elsikkasztotta. A dolog különben úgy történt, hogy abban az időben Vasadon nagy járvány volt s a község a betegeknek egyszerre hozatta az orvosságokat. A fiatal tanítónak jodoformra volt szüksége és azt hozatott és a többi orvosság között amit ki is adtak neki, mert azt hitték, hogy az is a betegeknek kell. A tanító azonban nem tudta, hogy mennyi kell belőle neki és így 120 grammot kért, annak az ára 25 frt volt. Ké-

sőbb azután mikor a bíró kérte a pénzt, hogy kifizesse, nem adott neki; midőn pedig a patikus kérte a pénzt, azt mondta, hogy ő már kifizette a bírónak és fel is jelentette a bírót hűtlen kezelésért. A tegnapi végtárgyaláson vádlottat Szokoly tamás ügyvéd védte. A kihallgatott tanúk ellentétesen vallottak egyik része a vádlott, a másik a vádló javára. A vád és véd beszéd után a törvényszék ítélet hozatalra vonult vissza és hoszas tanácskozás után kihirdette Nagy József elnök az ítéletet, hogy a törvényszék Duló Tógyert felmentette.

Elítelt kereskedő. Deuts Sándor székelyhidi kereskedő ezelőtt két évvel csődöt mondott. A hitelezői azonban nem nyugodtak bele és feljelentették Deutsot hamis bukásért. A meg-ejtett vizsgálat azután kiderítette azt, hogy a kereskedő nem is vezetett könyveket és így meg sem lehet állapítani hamisan bukott-e meg vagy nem. Tegnap lett megtartva a végtárgyalás. A törvényszék miután be lett igazolva, hogy nevezett könyvet nem vezetett, ezért 15 frt pénzbüntetésre, esetleg három napi fogházra ítélte Deutsot.

REGÉNY-CSARNOK.

NYÁRI REGE.

Samuli S. után fordította Vincze József.

— Finn elbeszélés. —

De hát Anna magasabb körben él, mint ő és azonkívül: mit szólna Anna atyja?

Ami Anna atyját illeti ő kegyeibe fogadta Lőrinczet s ezt Lőrincz is tudta. Azért épen-séggel nem kérdezték mit szól majd az anya? Csak az aggasztotta őket, mit szólhat az atya?

Egyszer Anna azt a sajkát rajzolta le, mely a tó partján elromolva feküdt. Késő este volt már, mindenki theáját itta a folyosón. Ide hozta rajzát, mely kedvére jobban sikerült, mint egyébkor és megmutatta atyjának.

— Hm, szólott atyja, igazán csinos munka, becsületére válik a tanítódnak! De, folytatta mosolyogva, tudod-e, mit jelent ez valóban?

— Hát mit jelent?

— A kép alá kellene írni: Vizre vágyódik a szurkos hengerekről a csónakocská.

— Ah, mily szép! kiáltott fel Anna s azonnal a kép alá írta e mondatot.

— De van még valami hátra, mosolygott atyja és ránézett a nevelőre, aki mintha parázson állott volna.

— Folytassa apám!

— Akarod?

— Kérem.

Apja felállott, leányához közeledett és megsimogatván arczocskáját így szólt:

— A leány is férj után vágyódik a kedves otthonból.

Ezt mondva, távozott.

Anna elpirult és anyja ölébe rejtette fejét. Ez a kép majdnem szebb volt a nevelő előtt, mint a galambos.

Augusztus 31-ike volt. Anna és Lőrincz a terembe mentek rajzolni. Eleinte Anna nem mert Lőrincz szemébe nézni, ép oly zavarban volt, mint Lőrincz.

A kép, melyet Annának rajzolás végett adott, fiatal leány volt a fonóban.

Sokáig hallgattak mindketten.

— Min gondolkodik nevelő ur?

— Schillernek egy mondata jut eszembe, mig azt a képet néztem.

— Hogy hangzik az?

— Így: Szeretett leány! Te hinted az égből földi utunkra a rózsákat.

— Nem értem, felelt Anna; ámbár nagyon jól megértette.

Ismét mély hallgatás.

— Jaj mily csunya ez a gyerek! szólott ismét Anna. Segítsen nevelő ur! vezesse kezemet erősen, hogy mindjárt megrajzoljam ezt a hitványságot.

Lőrincz leült melléje és oly sajtószertű, oly csodálatosan sajtószertű érzés fogta el.

— No így, most önnél van a kezem, szőlött Anna.

— Keze nálam? kérdezte a nevelő és a két égbe nézett.

— Épen úgy. De miért néz olyan csodálatosan reám? kérdezte Anna a rózsás felhők tüntek föl az egék szélei körül.

Lőrincz megfogta Anna kezét. Egék, az a villamos áram, mely végig futott Lőrincz ereiben! Sokáig erősen fogta kezét.

— Miért nem tanít rajzolni?

— Azért, azért . . . nem tudott egyebet mondani. Mert, lássátok, az a villamos áram . . .

Végre annyira hatalmába jutott ennek az érzésnek, hogy nem tudta, mit tesz. Fölemelte azt a puha kezecskét és megcsókolta egyszer, kétszer és még sokszor.

Uram! kiáltott fel Anna, mit jelent ez?

Lőrincz nem bocsátotta el.

— Akarja, susogta, akarja az égből hinni a rózsákat éltem utjaira?

— Bocsáss el, Lőrincz, ma oly költői vagy! felelt Anna, kiszabadította magát a küszöbhez szaladt. Ott megállva, a nevelő felé fordult s így szólott hozzá azokkal a pajkos ajkakkal:

— Előbb verseket, Lőrinczem! Tudod, hogy nekem is költői hajlamom van.

— Óh szőlj! szavaltta Lőrincz lelkesülten! Megtagadod kérésemet, megtagadod?

— Kérésedet? . . . Nem!

— Hát nem teljesíted!

— Ebből láthatod! szólott és szaladt híriül adni a papának és mamának azt az új-ságot, melyet a papa és mama oly régóta vártak.

*

Holnap . . .

De ekkor már szeptember első napja volt, a nyári rege pedig nem szólhat az ősz lefolyásáról.

(Vége.)

TAVIRATOK.

A függetlenségi párt és az obstructió.

Budapest, decz. 21. (Saj. tud. táv.)

A függetlenségi párt ma délután bizalmas tanácskozáson tárgyalás alá vette azt a módosítást, melyet Szilágyi tervezett. A tanácskozás eredménye az lett, hogy a módosítást nem fogadták el. A függetlenségi párt holnap folytatja a tanácskozást. A javastatban módosítás képen az állandó intézkedésről szóló részben indítványozni fogják, hogy az külön gazdasági terület alapján legyen szabályozva.

Aschenbrier Antal meghalt.

Esztergom, decz. 21. Saj. tud. táv.

Aschenbrier Antal, esztergomi apátkanok, a kiváló tudós, — hosszas szenvedés után ma délután 4 órakor meghalt.

Vilmos német császár utazása.

Budapest, decz. 21. (Saj. tud. táv.)

Vilmos császár Wildpark állomásról tegnap éjjel 11 órakor külön vonaton Thomba utazott.

Lukács pénzügyminiszter a királynál

Bécs, decz. 21. (Saját tud. távirata.)

Lukács pénzügyminisztert, aki tegnap este Budapestről ide érkezett, Ő Felsége ma délelőtt 9 órakor egy óráig tartó kihallgatáson fogadta. Kállay közös pénzügyminiszter tegnap délután külön kihallgatáson fogadtatott.

Bál a német hajók tiszteletére.

Budapest, decz. 21. (Saj. tud. táv.)

Lady Seymour Sir Seymour tengernagy neje Portsmouthban tegnap este a német hajók megjelenése alkalmából bált rendezett, a melyben a hajók tisztjei majdnem teljes számban vettek részt. A magasrangú német tisztiek tegnap Seymour tengernagynál látogatást tettek, amelyet ez ma fog viszonzni. Ha a német hajók a tenger háborgása miatt nem tudnak szentet rakodni, akkor a kikötőbe mennek be, Henrik herceg tegnapi látogatása alkalmából meglátogatta a német nagykövetet.

Az angol-bank kölcsönei.

Budapest, decz. 21. (Saját tud. táv.)

Az angol követ átadta az angol banknak a régebbi kölcsönök, jövő év január 1-én lejáró összes szelvényeinek összegét. Az így kifizetett összeget a Rotschild-bizottság 1895. július 15-én tartott gyűlésén megállapított elvek szerint osztják fel.

Hohenlohe-né halála.

Budapest, decz. 21. (Saj. tud. táv.)

Hohenlohe herceg birodalmi kanczellár neje tüdőgyulladásban meghalt. Berlinbe.

Válság Santiagóban.

Budapest, decz. 21. (Saját tud. táv.)

A »Times« jelenti Santiagoból tegnapi: A minisztérium megalakítását célzó kísérletek, Balmaceda pártjának túlzott igényei miatt, nem sikerültek. A válság megoldása azonban a legközelebbi napokban várható. A költségvetés tárgyalását időközben felfüggesztették. A kereskedelmi helyzet nem javult.

Fiume képviselői.

Fiume, decz. 21. (Saját tud. táv.)

Az alközségek rézéről Otmarich, Sirola, Ossoinack János, Walluschnig Antal, Lenaz és Bleich választottak be 182 usque 217 szavazattal. Walluschnig 188 szavazatot kapott.

Nagy munkás sztrájk Barcelonában.

Budapest, decz. 21. (Saját tud. táv.)

A manresai mű- és kézműipari munkások megkezdették a sztrájkot és holnapra nyilvános tüntetést terveznek. A szükséges előintézkedéseket megtették.

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás Biharmegye gazdaközönségéhez.

A földmivelségi miniszter úr 71747. sz. alatt a sertésvész elleni védekezés tárgyában az alábbi leiratott intézte hozzánk:

»Megkönnyíteni óhajtván a sertésvész elleni védekezésben a vérsavóval való ojtási kísérletezéseket, értesitem a czímet, hogy a székesfőváros közelében egy sertésvész elleni vérsavó előállító ideiglenes telepet létesítettem. A vérsavó előállítása államilag és állami felügyelet alatt történik s a telep naponta mintegy 500 adag vérsavót termel s a vérsavót egyelőre ingyen bocsátja a gazdák rendelkezésére, mely postai utánvét mellett a megrendelés beérkezésének sorrendjében és a készletarányában fog kiszolgáltatni. A megrendelések a vezetésemre bizott min. terium állategészségügyi osztályához Budapesten intézendők.

Felhívom a czímet, hogy jelen leiratom tartalmát minél kiterjedtebben tegye közhírré.

A midőn a Földmivelségi miniszter ur ezen intézkedését a t. gazdaközönségnek ez uton tudomásukra hozzuk, felhívjuk mindazokat, kik sertéseik beojtására ezen vérsavót használni óhajtván, forduljanak ez iránt mielőbb a Földmivelségi miniszterium állategészségügyi osztályához.

Kelt a biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmányának Nagyváradon, 1897. december 15-én tartott gyűléséből.

Nagy Lajos,

egyl. alelnök.

Termés és gabonaárak.

A minapi árnyatlás és a mindinkább csökkenő gabonakészletek már most aktuálisá teszik azt a kérdést, hogy milyen termésre van kilátás a jövő esztendőben, mert ezen kérdés tisztázása által nemcsak az ezidőszerű gabonaárak, de a jövő campagne áralakulása is függővé van téve. Különbözik pedig célunk ezuttal az is, hogy a helyzet tiszta képének feltárással megczáfolhassuk ama alaptalan híreket, melyeket a spekuláczióknak egyrésze az árak megtörésére az utóbbi időben felhasznált. A földeket meglehetősen hórétteg borítja és így éppenséggel nem nélkülözi a téli takarót. A vetések azonban, mielőtt e védő takarójukat megkapták, nem a legjobb reményekre jogosították gazdáinkat és a drótférgek, egerek, szárazság és egyéb ilyen kárt okozó élősdiek némely helyen csaknem tönkretették az ősziakat. Most, hogy a leesett hó elföd mindent, a panaszok is elnémultak. Annyi azonban bizonyos, hogy a tél folyamán úgy a búzának, mint a rozsnak jól kell fejlődnie, hogy azok a hiányok és veszteségek csak felerészben is pótolva legyenek, amelyek szeptember, október és november havában előállottak. Ha ez be nem következik, akkor a jövő év terméskilátása a gazdákat ismét csak szomorítani fogja.

Külföldön hasonlóak az állapotok. A kikelt vetések ott sem nyújtanak nagy reményeket, még kevésbé a későn vetett magvak, amelyek nagy részben még nem is csiráznak. Ausztria, Németország, Szerbia, Románia, Franciaország és Olaszországban a férgek pusztításai kiszámíthatatlanok és sok helyen csak a tavaszival lesznek képesek pótolni az ősziakat. Amerikában a gazdasági állapotokkal szintén nincsenek meglehetősen és a farmerek nagyon élénken panaszkodnak a vetések ki nem elégitő fejlődése miatt.

Azt kellene hinnünk, hogy a rossz termés és a magas gabonaárak folytán a bevetett terület oly nagy az idén, hogy a kalászosok gyenge hozama esetén is megüti a jövő év termése az idén kapott mennyiséget; de ez nem így van, mert a bevetett terület nem növekedett, sőt végeredményben kisebb a tavalyinál, pedig mindenütt siettek az ősziakat elvetésével. Eleinte a száraz idő elő is mozdította a földmunkálótakat, utóbb azonban a fagyok és télen a túlságos esőzések a vetést feltartották és így, noha meg volt a jó szándék, még annyit sem vettek, mint az 1896. év őszen.

A gabonaterület fejlődésére másodsorban a korán termelő államok terméseredménye és a világ készletei és szükségletének mikénti felmerülése szintén döntő hatással lehet, s így megemlítendőnek, sőt fontosnak tartjuk ujjolag ismertetni, hogy milyen volt az idei világtermés és mennyi szükséglet áll ezzel szemben fenn. Tájékozásul szolgáljon az alanti táblázat.

A buzatermelés és szükséglet átlagai:

	Termett 1896-ban millió	1897-ben métermázsa	Egy évi szükséglet
Franciaországban	88.5	71.4	96.—
Ausztriában	9.4	8.2	22.—
Olaszországban . .	33.7	27.8	38.5
Németországban . .	29.5	32.3	43.—
Magyarországban .	38.—	24.—	24.—
Romániában	18.—	10.—	7.6
Egyesült államok	118.5	144.9	98.5
	335.6	319.6	329.6

Oroszország terméséről még eddig nem érkezett megbízható terméskimutatás, tavaly mintegy 100 millió mm. búzája termelt, melylyel szemben egy évi szükséglete 75 millió métermázsa. Az idén legalább is 25—35%-al kevesebbet arattak.

Táblázatunk szerint a fő államokban 16

millió métermázsa búzával termelt kevesebb, mint tavaly és az évi szükséglethez képest 10.1 millió métermázsa a hiány. A deficitet alig lehet pótolni, mivel készletek mult évről teljesen abszerválva lettek és ha a bevételre és a kivételre termelő összes államok termékét és szükségletét egybevetjük, azt kell látnunk, hogy a minusz a remélnél is nagyobb. Európa készletei tavaszig csak majd valahogy kitarának, de honnan lesz fedezve a szükséglet az új gabona learatásáig? Biz ez nagyon is fogas kérdés és így a nézetek is eltérők.

Némelyek már úgy vélik, hogy már kora tavasszal eláraszthatnak a piacok tengertuli gabonával és majd ez paralizálja a hiányokat, mások azonban (kik helyesebben itélik meg a helyzetet) nem koncedálják ezen feltevéseket és mindenekelőtt arra kíváncsiak, hogy lesz-e a telen arató államoknak annyi feleslegük, hogy az árkültségben szenvedő piacokat mind elérhessék és megérkezethetik-e az kellő időben. Zsinórmértékül ez esztendőre nem szolgálhat az, hogy más években már márcziusban is érkezett tengertuli buza, mert a mult évi rossz termés folytán például mindjárt Argentínia sem küldhet legjobb esetben április hónál előbb búzát. Az ottani raktárak már most egészen ki vannak ürítve, úgy, hogy a saját szükségletünk-ről kell gondoskodniuk és csak azután kerül a sor a kivételre. A la-platai búzára sem igen számíthatunk, mert mint hírlik, ez idén Antwerpennek irányítják, ott akad a legjobban fizető vásárló. A mi Ausztráliát illeti, onnan július közepe előtt, ha lesz exportálni való, nem érkezhetik buza. Új indiai buza pedig csak a nyár elejére várható. Nagyobb quantomokban meg valószínűleg csak július, augusztus és szeptember hónapok folyamán kerülnek az európai piacra, addig tehát csak északamerikai buza játszhat szerepet.

A tengertuli államok buza-exportja, ha ugyan ilyesmirel lehet ma szólni, csak igen szűk korlátok közt mozoghat, mert nemcsak, hogy a bevetett terület kisebb, mint tavaly hanem az elemi csapások is nagyon redukálták a kalászkok hozamát. De tegyük fel, ha Argentína és Ausztrália 6-8 millió métermázsa búzát exportálhat 1898-ban, úgy ez nem változtat a dolog lényegén, mert az argentiniai és az ausztráliai búzafélék az árakra irányító hatást nem gyakorolhatnak. Egész másképp alakulnának kétségen kívül az árak, ha példának okáért Argentína és Ausztrália, a mint az már évek előtt volt, 25-30 millió métermázsa búzával foglalhatna helyet a nemzetközi gabona piacokon. Erre azonban még halvány kilátás sincs, mert az aratási hírek mind azt bizonyítják, hogy a termés nagyon gyengén sikerült.

Összegezve az itt elmondottakat, ismételjük, hogy ha reális alapon fejlődik az üzlet, nem lehet olyan változás a minőt egyes ke-

reskedelmi körökben hangoztatni szeretnek és mert az őszi gabonavetések területe a mérsékelt égöv miatt is csökkent ez évben és néhol, mint már említettük, ezekben nagy kár esett, úgy már most csaknem bizonyosra vehető, hogy a gabonárák kisebb árhullámzásoktól eltekintve, hamarabb megmaradnak mai szintjükön, sem mint tovább esökkenjenek.

Ujhelyi Manó.

Hogyan metszendő a döntött zöldojtvány az első, hogyan a második esztendőben? A zöldojtvány döntésekor úgy fektetik le a föld alatt, hogy az ojtás helye, valami kevéssel a föld színe felett álljon, a nemes vessző pedig a föln felé kerüljön. Ezt azután első évben 2-4 szemre metszünk vissza. Hogy a következő évben hogyan kell a metszést eszközölni, az nagyon különböző. Attól függ, hogy tőkefejet, ezombot, talán valami lugas alakot akarunk-e képezni, s így az eljárás szerint módosul, hogy mily állandó alakot akarunk szőlőtőkéknek adni. Ez pedig az éghajlattól, fekvéstől, fajtól, stb. függ. Ezek közelebbi ismerete nélkül rövid választ adni nem lehet. Különben is bármely metszés leírása nem oly egyszerű, hogy azt ezen rovat alatt néhány szóval elintézhessék, Csak egyre akarunk utalni, hogy fiatal tőkét inkább rövid (de nem kopaszfej) metszésben kell részesíteni és csak akkor menjünk át szálvessző, vagy karikamivelésre, melyek általánosságban az ojtványtőkék természetének legjobban felelnek meg, ha a tőkék már 5-6 évesek.

TOZSDE.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Gabonátözsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, decz. 21.

Buza tavaszra	11.99
Tengeri	5.43
> decemberre	4.93
Rozs ősze	8.65
Zab ősze	6.39

Értéktözsde.

Az irányzat gyenge.

Budapest, decz. 21.

Osztrák hitel	350.50
Magyar hitel	378.50
Allamvasut	334.50
Déli vasut	89.87
Rimamurányi	244.50
Magyar jelzálog	270.50
Magyar leszámítoló	245.—
Villamos vasut	274.50
Salgótarjáni	600.—
Iparbank	101.25
Budapest közuti	387.50
Kereskedelmi bank	144.—

Bécs, december 21.

Az irányzat gyenge.

Osztr. hitel	349.50
Magyar hitel	377.25
Allamvasut	333.75

Hivatalos árfolyamok

Budapesti áru- és értéktözsde 1897. december 21-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.—
Magyar koronajárdék	99.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	120.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1873-ból	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.25
Itálierési jog megváltási kötvény	101.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.25
Magyar nyereséj sorajegy-kölcsön	153.—
Tizszabályozási és szegedi sorajegy kölcsön	139.—
Osztrák járdék papírban	101.40
Osztrák járdék ezüstben	101.25
Osztrák járdék aranyban	121.75
Osztrák korona járdék	101.75
1860. osztrák államsorsjegyek	143.—
Osztrák magyar bankreszevény	940.—
Magyar hitelbank részvény	379.25
Osztrák hitelintézeti részvény	350.80
Páris vista	334.75
20 márkás arany	954.—
Német birod lmi márka	539.50
London vista	120.10
Páris vista	47.69
20 márkás arany	11.75

A szerkesztősről felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

JANKY ANTAL

ajánl a **Karácsony ünnepekre** igen szép és olcsó

karácsony fákat

azok díszítésére szolgáló cikkeket — különösen, az **annyira kedvelt és czél-szerű czukorka gyűjteményeket** a gyár által összeállítva **2 frt 50 kr, 3 frt 50 kr, 4 frt 50 kr és 6 forintos ládákban**, mindenféle **csemegéket** — **hus és halmeműeket** — **aszalt, csukrozott és nyers gyümölcsöket**, bel- és külföldi **asztali peccsenye aszú és pezsgő borokat, cognac-ot, rumot** nagy választékban, jutányos áron.

Vidéki megrendelések azonnal elküldetnek. 284. 2-4.

Karácsonyi ajándék-tárgyakat

felhőttek, vagy gyermekek részére ne vásároljunk előbb sehol, mig meg nem néztük

KALENDA JÁNOS

Szent László-téri karácsonyi kiállítását,

a hol a bel- és külföld legremekőbb gyártmányai kaphatók

leszállított olcsó szabott árak mellett.

Gyermek-játékokból óriási választék van kiállítva a legolcsóbb darabtól kezdve a **legfinomabb különlegességig.**

Kitünő első rendű varrógépek kaphatók előnyös feltételek mellett fenti cég fiók üzletében Sas-utcza Mezey-házban, ugyanott varrógépek szakszerűen javíttatnak.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.					Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.					Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.							
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.	
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	2 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 08	1 31	6 00	2 40	6 12
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 23	3 05	6 59	4 07	7 40
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva érk.	6 37	4 06	7 44	5 09	9 23
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17						
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	† 1 17	† 6 15	12 24	2 27	5 38						
Élesd >	† 1 48	† 7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04						
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21						
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37						
Várad-Velence >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56						
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08						
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22						
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22						
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velence >	2 25	—	2 30	4 05	1 31						
M.-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46						
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19						
P.-Ujfalu >	3 18	9 22	12 29	12 05	4 16	Élesd >	† 3 04	† 7 56	3 21	4 56	2 50						
Náp >	† 3 38	† 9 36	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32						
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08						
P.-Ladány >	4 03	10 03	1 34	1 19	5 50	Bucsa >	—	8 51	4 27	6 04	4 36						
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 6	4 53	6 31	5 03						
Nagy-Káta >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—						
Budapest érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Osi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Ósi >	10 30	4 36	7 44	Kurtics >	5 39	11 49	10 07
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Less >	10 48	4 56	8 06	Kétegyháza >	6 14	12 28	10 54
Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Cséffa >	11 03	5 12	8 29	Békes-Csaba >	6 47	1 19	11 39
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Kötegyán >	11 46	† 5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Kötegyán >	11 46	† 5 57	9 37	Sarkad >	7 47	3 27	5 56
Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	† 7 56	3 39	6 09	Sarkad >	11 57	6 09	9 51	Kötegyán >	† 7 56	3 39	6 09
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Szalonta >	8 28	4 10	6 47
Csaba >	2 10	7 22	4 42	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Csaba >	2 23	7 17	4 32	Cséffa >	8 42	4 34	7 18
Orosháza >	3 10	8 32	5 48	Less >	9 04	5 00	7 51	Orosháza >	3 23	7 44	5 03	Less >	9 04	5 00	7 51
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	H.-M.-Vásárhely >	4 28	8 20	5 38	Ósi >	9 21	5 19	8 16
Szeged érk.	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Szeged érk.	4 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.			
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.		V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 30	Nagyvárad ind.	5 50	2 —	Gyoma ind.	3 40	2 40				
V.-Velence >	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya >	† 4 42	† 2 43	Ósi >	6 09	2 —	Déva-Ványa >	4 37	3 40				
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	Szudrics >	5 09	3 12	Uj-Palota >	6 24	3 —	Körös-Ladány >	5 13	4 23				
Kardó >	4 50	3 27	Belényes >	5 37	3 52	Gyires >	6 41	3 —	Szeghalom >	5 40	4 55				
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	Sonkolyos >	† 5 58	† 4 15	Körösszeg >	7 02	3 —	Véztő >	6 12	5 36				
Tasádfő >	6 07	4 31	Belényes-Ujlak >	6 10	† 4 27	Szakál >	7 39	4 05	Kót >	6 38	6 08				
Drág-Cséke >	6 30	4 45	Borz >	† 6 19	† 4 37	Nagy-tóti >	7 55	—	Iráz >	6 52	6 28				
Magyar-Cséke >	6 50	† 5 —	Sólyom >	6 35	4 58	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 02				
Dusesd >	† 7 05	† 5 12	Gyanta >	6 56	† 5 19	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 14				
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	Hollód >	7 10	5 34	Kót >	9 19	5 14	Szakál >	7 48	7 49				
Hollód >	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	Véztő >	9 44	5 32	Körösszeg >	8 11	8 1				
Gyanta >	8 12	6 11	Dusesd >	† 7 55	† 6 34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 38				
Sólyom >	8 38	6 36	Magyar-Cséke >	† 8 07	† 6 49	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 53				
Borz >	† 8 53	† 6 50	Drág-Cséke >	8 26	7 17	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ósi >	9 03	9 12				
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	Tasádfő >	8 40	† 7 33	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 33				
Sonkolyos >	† 9 18	† 7 13	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50										
Belényes >	10 04	7 47	Kardó >	9 27	† 8 31										
Szudrics >	10 27	8 09	Félix-Fürdő >	9 40	† 8 45										
Lunka-Rézbánya >	10 56	† 8 21	V.-Velence >	10 01	9 09										
Vaskóh érk.	11 12	8 49	Nagyvárad érk.	10 11	9 19										

Szekelyhid—Margitta				Margitta—Szekelyhid			
	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.		
Szekelyhid ind.	10 02	8 —	Margitta ind.	4 35	4 45		
Apátkeresztur >	10 56	8 46	Monos-Petri >	4 46	4 57		
V.-Ábrány >	11 12	9 —	V.-Ábrány >	4 57	5 10		
Monos-Petri >	11 24	9 11	Apátkeresztur >	5 13	5 29		
Margitta érk.	11 35	9 21	Szekelyhid érk. reg.	5 54	6 10		

Szombatság-Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Szombatság-Rogoz.			
	Vegy. v.	Vegy. v.		Vegy. v.	Vegy. v.		
Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	6 36		
Nánhegyes >	† 6 34	† 8 21	Nánhegyes >	† 4 32	† 6 46		
Dobrest érk.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	7 10		

A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve.
 A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.
 A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.